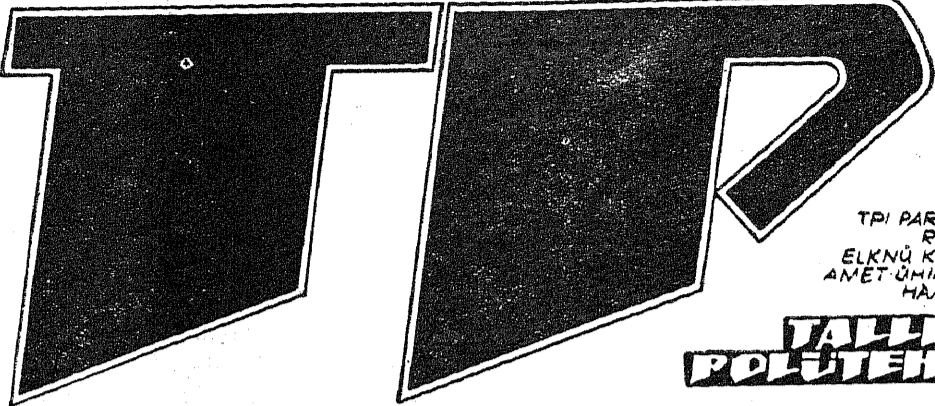

Suvi on otsas. Meeletu suvi, sillerdav suvi, kuum suvi, võr-ratu suvi — kuidas keegi teda kutsus. Oli vast seganegi aeg, ametiasjadel polnud alati õiget minekut ja paljud harrastasid lihtsalt kuhugi kadumist koo seljakoti ja telgiga. Nüüd näikse kõik jälle rahulikemasse röö-bastesse jooksvat... Kas siiski? Kas ongi nii rahulik, kui raadio ja televiisor toovad päevas mitu korda kätte Müncheni ja inimesed on häälestatud ime ootami-sele?

Tuleb september-72 ja kesta-vad Müncheni olümpiamängud.

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TPI PARTEIKOMITEE,
REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA
AMET ÜHINGUKOMITEE
HÄALEKANDJA

TALLINNA
POLÜTEHNIK

Nr. 24 (678)

XXIV AASTAKÄIK

Neljapäeval, 31. augustil 1972

ALGAB UUS ÕPPEAASTA

TPI REKTOR
prof. A. AARNA

1. septembril algab kogu meie kodumaal uus õppeaasta. Miljonid üliõpilased ja õpilased asuvad jälle oma õppeasutusse ja koolidesse, et jätkata või alustada teadmiste omandamist.

Tallinna Polütehniline Instituut alustab samuti oma järjekordset uut õppeaastat. Vastuvõtuksamite alusel võeti vastu 1150 uut päevase osakonna üliõpilast, millega ühtlasi täideti vastuvõtu riiklik plaan. Vastuvõtuksamite käik näitas, et uued üliõpilased on üldiselt rahuldavalt ette valmistatud ja neil on kõik eeldused instituudis edukaks õppimiseks.

Algavale õppeaastale langeb suur rahvusvahelise tähtsusega sündmus — NSV Liidu moodustamise 50. aastapäev. Meie instituudi kollektiiv on hoolikalt valmistunud selle tähtpäeva väärrikaks tähistamiseks. Nõukogude kõrgem kool on nõukogude korra üks saavutusi, millele võime olla uhked. Paljud küsimused, mis meile tunduvad igapäevaste ja loomulike, on praegu enamike kapitalistlike maade üliõpilastele veel kaugeks unistuseks. Praegu, NSV Liidu moodustamise 50. aastapäeva künnisel on meie ülesanne hinnata, kuidas me oleme suutnud ja osanud kasutada neid võimalusi, mida meile on andnud kuulumine NSV Liidu rahvaste perre ja kuidas me veel paremini suudaksime täita meie usaldatud ülesandeid.

Lähtudes NLKP XXIV kongressi otsustest, võtsid NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu käesoleva aasta 18. juulil vastu määruse «Abinõudest kõrgema hariduse edasiarendamiseks meie maal». See määrus on ulatuslik tegevusprogramm kõigile kõrgematele õppeasutustele lähimateks aastateks. Määruses öeldakse, et «...tootmise kiire arengu ja tema tehnilise ümberkorralduse tingimustes on suurima tähtsusega spetsialistide oskus näha meie maa tööstusharude ja ter-viku arengu ökonomikat, kvalifitseeritult lahendada töö tea-

dusliku organiseerimise ja tootmise juhtimise küsimused. Kõrgema kooli ette aga püstitatakse põhiülesanne: «Saavutada, et noored spetsialistid valdaksid marksistlik-leninliku teaduse aluseid, omaksid sügavat teoreetilist ja erialast ettevalmistust, oleksid kõrgete moraalsete omadustega ja oskaksid töötada inimestega, viiksik aktiivselt ellu partei poliitikat.»

Eelseisval ja järgnevatel õppeaastatel seisab meie ees suur ülesanne — täita see määrus. Tuleb kriitiliselt läbi vaadata meie senist tegevust õppetöö korraldamisel, et viia seda täieliku vastavusse teaduse ja tehnika arengu tänapäeva nõuetega. See kõik on realiseeritud siis, kui iga kollektiivi liige — üliõpilane, õppejõud ja teenistuja mõistab oma ülesannet ja kohustust, ausalt ja täiepanusega töötab. Me saame täita instituudi ees seisvad suuri kohustusi vaid siis, kui suhtume oma ülesannetesse täie distsipliinitundega. Me ei saa lubada mingisugust hinnaalandust õppe- ja töödistsipliinis. Range distsipliini — holdmine peab kujunema meie lipukirjaks.

Palju on veel ära teha meie üliõpilastele ja nende peamisel organisatsioonil — komsomolil, et heade õppetöö tulemuste kõrval iga üliõpilane kujuneks aktiivseks inimeseks, kes tunneb vajadust kaasa töötada instituudi, linna, vabariigi ja kogu NSV Liidu ees seisvate probleemide lahendamisel.

1. septembrist jõustuvad uued stipendiuminormid, tõstetakse teaduslikku kraadi ja kutset mitteomavate õppejõudude palka. Need abinõud on järjekordne tõend tähelepanu ja hoolitsuse eest, mida omistab NLKP ja nõukogude valitsus kõrgemale koolile. Meie ülesanne on aga oma töö ja te-gemisega seda hoolitsust õigustada.

Õnnetlen kogu instituuti uue õppeaasta alguse puhul, soovin edu ja jõudu eelseisvate ülesannete täitmisel.

KÜLALISLAHKE SUVI OLI

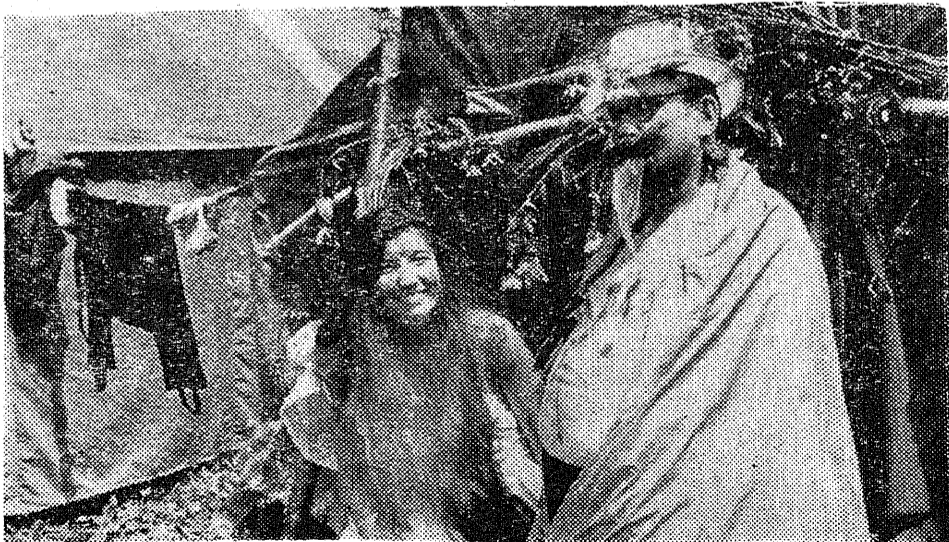
«Varsti võtavad jälle puhkajaid külalislahkelt vastu telgid meie sportlik-tervistavates laagrites.

Sel suvel puhkab meie lõunalaagris Musta mere ääres 440 üliõpilast, 100 üliõpilast saadame teele põhjalaagrisse, mis asub Karjala looduslikult kaunis paigas.

On saanud traditsiooniks puhkuse veetmine teiste meie maa õppeasutuste laagrites. Harkovi PI laagrisse sõidab 35, Odessa PI laagrisse 15, Tallin-

na 15 ja Krasnodari 15 üliõpilast...»

Nii kirjutab Leningradi Polütehnilise Instituudi häälekandja «Polütehnik» oma 28. juuni numbris. Nüüd, suve lõppedes võib öelda, et meie instituudi tudengid said tõesti tutvust teha LPI laagritega ja töid seal veedetud päevadest kaasa kõige paremad muljed. Kui need veel pisut settinud on ja ühel pilditegemiseks sobival päeval mälestused fotopaberile kantud, teeme leheski läinud laagripäevist pikemat juttu.

SUVEST JÄLLE SEPTEMBRISSE

AUGUSTIKUUS KOPLIS

K A L I N I N I 1 0 1

Polnud häätesuminat, ukseid ei käinud alatasa kinni-lahti ja keegi ei jooksnud keset koridori otse sülle. Niigi pikad koridorid olid nagu veelgi pikemaks veninud, andis käia ühest otsast teise.

Sellisenä võtsid instituudi Mustamäe-majad augustikuus tulijaid vastu. Väljas oli veel parajalt palav, järve- ja mereveed küllalt kõlblikud suplemiseks ja EÜE-s tööhoog veel kõige kõrgemal järjel. Auditooriumid ja töökojad pididki tühjad olema.

Aulas näidati filme ja peeti loenguid. Kestsid filmikunsti aluste kursused.

Esimese korpuse koridoris olid maalrid kibedasti ametis. Uueks aastaks igatsesid seinad uut ilmet. Maaler **Anna Hürri**, kelle käest küsisime, kuidas läheb, vastas, et siiani pole viga. Materjalidest puudust ei tunta ja üldse on TPI-s hea töötada. Anna Hürri ja teised maalrid, keda koridoris nägime, olid instituudi ehitusgrupist, kuhu peale maalrite kuulub ka krohvi-

KORIDORI ÜHEST OTSAST TEISE

jaid ja muu töö inimesi. Tegime nendest, kes meie maja kena välimuse eest hoolitsevad, ka paar pilti, aga oli see nüüd liiga valgest koridorist või... päris hästi pildid välja ei tulnud ja lehte näha panna ei saanud.

Läksime piki koridori edasi. Vormistamisbüroo uks käis. Juhataja **Elvi Ellmann** ütles, et neil kogu suveaja tööd jätkunud ja nüüd sügise saabudes tuleb tööd lausa kuhjaga. Et vormistamisbüroo üks väga vajalik koht on, seda teavad kõik, kel masinakirjas vormistatud pabereid vaja läheb. «Polütehnikul» poleks ilma vormistamisbüroo abita üldse eluõigust, sest masinakirjutajat toimetusel pole. Nii tuleb ka kõige kiirema artikliga joosta viienda korruse ülalt sopist alla esimesele korrusele. Büroos on tööd tõesti kuhjaga, toimetus on aga seal küll enamasti abi saanud, jääb loota, et see ka tänava nii saab olema ja ehk saab artiklid kiiremini kätte kui mullu.

Jõudsimegi koridori lõppu välja. Küsisime toimetuseruumi võtit. Valvelauas oli **Leida Kurik**. Ütles, et amet veel üsna uus, yarem sai riidehoius töötatud. Praegu polnud riideid hoidmas kedagi, nagid oli tühjad ja polnud ju riantleidki ega nende kandjaid. Oli alles augustikuu 21. päev ja Suure Koolipäeva alguseni jäi tervelt kümme päeva.

On naeratus ja lilled. Aga sünnipäeva pole, on päris tavalline tööpäev ja tööd jätkub vormistamisbüroos alati, nagu juhataja **Elvi Ellmann** ütles. Olgu tal enesel ikka head tuju uueks sügiseks!

K E S

Kõik kenad noored inimesed Kõik pühendasid augustikuu eksamitele ja seadsid sihiks TPI. Kõik veel veidi segaduses, sest ajal, mil nad pildi peale jäid — esmaspäeva, 21. augusti

hommikul polnud õnnelike sissesaanute nimekirju veel üleväl. Võis ainult ise eksamihinnete punkte kokku lugeda ja prognoose teha — jaa või ei? Tüdruk, kes pildil nii kenasti

PILDILE

Koplis, Kalinini-tänavu õppehoones oli Mustamäel valitsenud vaikusega võrreldes lausa möll. Liikus ringi palju väga noori inimesi, kõigil pisut veider ilme näol — mõni üllõnneliku naeratusega, mõni kuidagi väga kõhklev, mõni nii mossis ja kurb, vaata et valab kohe mõne pisara. Oli teisipäev, 22. august ja instituuti õppima soovijate saatus oli enamalt jaolt kas otsustatud või otsustamisel. Pakuti veel lisavõimalusi neile, kelle konkurss maha oli raputanud — kuulutused teatasid, et saab õppida õhtuses ja kaugõppeosakonnas. Võis veel pretendeerida mõningatele vakantsetele kohtadele.

Vastuvõtukomisjoni vastutaval sekretäril. Elektrotehnika-teaduskonna dekaanil **J. Tomsonil** kulus koridori ühest otsast teise pääsemiseks mitu head minutit. Tee peal tuli vastu nii palju nõu- ja abiküsimisi, et kiiremini lihtsalt ei saanud. Lõpuks oli aega vastuvõtupaberite lehitsemiseks.

TPI võttis tänava vastu 1155 päevase osakonna üliõpilast. avaldusi toodi 1872. Eesti õppekeele rühmadesse nägid plaanid ette vastu võtta 830, vene keele rühmadesse 325 üliõpilast. Avaldusi sai kokku vastavalt 1046 ja 826.

Vene õppekeele rühmadesse oli tahtjaid tunduvalt rohkem ja konkurss kõvem kui eesti rühmades. Seepärast loodi juurde kaiks vene õppekeele rühma — Energeetikateaduskonnas tööstuslik soojusenergeetika ning elektrisüsteemid ja -võrgud. 10 kohta sai vene rühmades juurde ka Mehaanika-teaduskonda.

Majandusteaduskonda on ikka palju soovijaid olnud. Tänavu oli avaldusi siiski vähem kui mullu, 371 mulluse 512 vastu. Ei oodanudki, et ehitus tänavu nii populaarne on, konkurss oli ehitusteaduskonda igatahes oodatust suurem. Komplekteerimisega polnud raskusi ka Keemiateaduskonnas. Vähe aga esitati avaldusi Energeetika-, Mehaanika- ja Elektrotehnika-teaduskonda.

naeratab, on **Tatjana Kitajeva**. eksameid tuli ta tegema Leninigradist ja arvas nüüd, et meie instituuti on raske sisse saada, ehk on õppimine ise pisut kergem. Õppimise ja eksamiteks valmistumise kõrvalt jäänud tal suvisel ajal aega ka Tallinnaga tutvumiseks. Algusemuljed olivat väga head ja Tallinn kena linn, eks lähemat tutvust jõuab veel teha, kui ikka lõpuks tea-

J Ä I D

da antakse, et kõik on soovi kohaselt läinud ja võib hakata kandma TPI üliõpilase nime. Tanja sõbratar **Alla Leikova** ütles end olevat Narvast, augustikuu samuti eksamite tähe all mööda läinud. Tartu poiss **Kalle Lotamõis**, kes lõpetas Tartus 5. Keskkooli, ütles, et nende kool käis ka kevadel TPI lahtiste uste päevadel, nii et päris võõras kõik nagu pole.

Nii mindi selle ukse kaudu teada saama — kas võib end varsti üliõpilaste kirja lugeda või ei?

Erialadest olid tänava populaarsemad automatiseeritud juhtimissüsteemid (70 avaldust 25-le kohale, vene õppekeele grupp); laevajõuseadmed (vastavalt 70 ja 25, samuti vene

rühm), ehitusökonomika (79 ja 25, vene rühm). Eesti õppekeele rühmadest oli palju soovijaid tööstuse planeerimise erialale (73 avaldust 30-le kohale).

Autotranspordi erialale eksameid teinud **Indrek Malter** oli kevadel lõpetanud Tallinna 46. Keskkooli ja arvas, et kui ikka sisse saab, siis jõuab instituudis õppimise kõrvalt muugi huvitava tegelda.

Eksamihinnete kokkulugejaid ja pallide väljaarvestajaid oli tol esmapäeva varahommikul teisigi. Arved **Mägila** uuris Ehitusteaduskonna teadetahvli, juttu ajasime veel **Andrei Esse** ja **Arvo Makkega**, pingil istusid ja ootasid **Tatjana Matsaltseva** ja **Nadežda Ljausova** — üks neist tahtis pääseda Elektrotehnika-, teine Energeetika-teaduskonda.

Lõunaks pidid lõplikud tulemused teada olema.

Poja pärast

«Kas kaugõppesse või õhtusesse?» küsisin teadetahvli ees peatunud vanemalt mehelt. Olin teda juba ammu tähele pannud — ei saa ju jätta märkamata inimest, kes sammudega koridori möödab, on väga mureliku näoga ja ilmselt närvitseb. Vastusest tuli välja, et ega ta hoopiski iseenda pärast mures ole, poeg ikka sisseastujate seast, aga nüüd said ju eksamid läbi, tulemus pole veel teada, poja eksamihirmud kõik tuntud, eks nüüd pea isagi omajagu muretsema.

Nii see murelik isa siis käiski väljapandud eksamihindeid uurimas, arvutas punkte kokku, võrdles oma poja eksamihindeid teiste hinnetega ja tegi prognoose. Nõnda oli esmaspäeval. Teisipäeva hommikul kohtusime sama mehega uuesti. Ütles, et käinud igaks juhaks veel kontrollimas, kas ikka on nii, nagu teada oli antud. Nüüd võis teda juba õnnitleda — poeg oli sisse saanud ja isa oma murelikust ilmet pääsenud.

Isasid-emasid võis noil sisseastujate jaoks segastel päevadel Kopli-majas rohkemgi näha. Mõned neist olid oma järeltulijatele ilmselt moraalseks toeks, mõnd tõrjus iseseisvam üliõpilaskandidaati koju rahunema. Ja kui just kaasa ei tulnud, ega see veel tähendatud, et murest vaba oldi. Mõited jõudsid Tallinna Tartust ja Põltsamaalt, Valga-kandist, Leningradist ja kaugemaltki.

JAMUSTAMÄEL

EKSAMID HINDAJATE PILGUGA

Sissesaanute tagantjärele eksamitest juttu tehes oli kuulda arvamist, et matemaatika kirjalik eksam olud kõige raskem ja eesti keele kirjandi kirjutamine kõige ebameeldivam. Kuidas eksamitegijate tööd hinnatud said ja mis mulje tänavustest sisseastujatest jäi, sellest rääkisid hindajad. Vestelda saime eesti keele ainekomisjoni esimehe Linda Parega ja füüsika ainekomisjoni aseesimehe, TPI füüsikakateedri vanemõpetaja Gustav Peetsiga. 21. augustiks polnud eksamitulemuste kohta statistikat veel tehtud, nii et kuulda saime vaid esialgseid muljeid ja arvamusi.

Emakeelt peab küll oskama iga enesest lugupidav inimene, ka tulevane inseneritarkuste poole pürgija. Seda oskust jäi aga kahjaks väheseks, kui otsustada sisseastumiskirjandite põhjal. On lausa kole, kui kirjandist vaatavad vastu sellised hirmsad vead nagu «kääjaks» või «kääsib». Onneks polnud sellised lapsused massilised. L. Pare arvas, et esialgu võib küll

õelda, et kirjandite tase on mullusega võrreldes paremaks läinud, näib olevat rohkem häid ja väga häid hindeid. Tüdrukud on üldiselt paremini kirjutanud kui poisid — küllap seepärast, et nad igal pool ja igas asjas rohkem püüavad kui poisid. Väljapakutud teemadest valiti kõige enam üht — «Miks eelistan Andrest Pearule». A. H. Tammsaare loominguga on keskkooli lõpetanud hästi tuttavad. Torkas silma, et arutleda, analüüsida oskasid kirjutajad vähe, võib-olla sellepärastki, et keskkoolides pööratakse rohkem tähelepanu jutustavatele teemadele ja nn. ilusasti kirjutamisele, vähem arendatakse analüüsivat mõtlemist.

Füüsika eksamikomisjoni aseesimees G. Peets arvas, et mulluse kõrvale pannes oli tänavu tase füüsikas küll madalam. Vist jäi vajaka eksamitega harjumisest ja vastavatest kogemustest — möödunud aastal pidid keskkoolilõpetajad kehvadel tegema füüsikaeksami, tänavu mitte. Alla oma võimeite

esinevad sisseastumisel tavaliselt ka need, kes lõpetavad kooli ilma eksamiteta — jälle annab tunda ilmne harjumatus eksameid sooritada. Ikka kohutavad nn. klassikalised ülesanded, millele juba mitmendat aastat järjest ei leita üliõpilaskandidaatide poolt lahendust, hoolimata sellest, et just ühed ja samad ülesannetüübid mitmendat aastat eksamite kavas on. Raskeim probleem, millest sisseastujad füüsika eksamil küidagi jagu ei saa, on mõõtühikute probleem. Ikka vassitakse, ikka seletatakse, ja vassitakse jälle. Keskkoolilõpetajad peaksid sellest raskusest ülesaamiseks küll rohkem kaasa aitama ja üldse kõige uuema ise kiiremini kaasas käima.

Geniaalseidki avastusi tehti tänavuste üliõpilaskandidaatide füüsikaeksamil. Kõige geniaalsematega lubas sm. Peets lähemal ajal meie toimetusse tulla, et need mitte vaka alla ei jääks. Üldisuse ette jõuavad need avastused küll kahjaks... naljanurgas.

TAHATE LAULDA, TANTSIDA?

Ootame teie osavõttu isetegevusringidest! TPI a/ü. klubi

juures töötavad järgmised isetegevusringid:

AK meeskoor
AK naiskoor
kammerkoor
puhkpilliorkester
rahvatantsuansambel
«Kuljus»
meeskvartett
sõnakunsti- ja
estraadiring
rahvapilliorkester
karakteritantsu ring

— dirigent A. Üleoja
— dirigent A. Tamm
— dirigent E. Oja
— dirigent E. Peäske
— ballettmeister
S. Valgemäe
— juhendaja M. Karn
— juhendaja
T. Kasemets
— juhendaja O. Kutsa
— juhendaja
H. Kasemets
— juhendaja S. Annilo
— juhendaja E. Letner

vokaalolistide ring
peotantsu ring

Toimub konkurs vastuvõtuks TPI esindusinstrumentaalamblisse.

Konkursist osavõtjaid registreeritakse kuni 10. septembrini k. a.

Ringide tööst osa võtta soovijaid registreeritakse TPI a/ü. komitees AIV-105 kella 10.00—12.00.

MAKSIMAALSELT

Kui värske üliõpilaste pingeread eksamihinnete põhjal kindlaks olid tehtud, võis ka näha, kes olid suutnud lõpuni hiilgavalt vastu pidada, kõik eksamid väga hästi teha. Kui siis ka keskkooli lõputunnistuse keskmine juhtus kõige kõrgem olema, saadigi kokku 25 palli sisseastumise tulemuseks.

Elektrotehnikateaduskonna automatiseeritud juhtimissüsteemide erialale asusid 25 punktiga õppima vene õppekeelega gruppi MERIKE PAALI ja ALGIRIDAS ROZMANAS. Mõlemad tallinlased, nagu andmed näitasid — Merikesel läbi teh-

tud Tallinna 26. Keskkool ja Algiridasel 19. Keskkool. Viimane on rahvuselt leedulane, nagu nimigi ära ütleb.

Ehitusteaduskonda tegid eksamid väga hästi URMAS JAKOBSON, kes kooli Pärnus lõpetanud, ja TATJANA NIKONJONOK, kes oli sisseastumiseksamitele tulnud Kingissepa linnast Saaremaalt.

Majandusteaduskonnas oli 25 punktiga sissesaanu NSV Liidu koondvõistkonna liige võrkpallis VILJAR LOOR, kes hakkab õppima tööstuse planeerimise erialal.

TÄHELEPANU! I KURSUSE ÜLIÕPILASED,

Vastavalt ÜLKNÜ põhikirjale olete kohustatud enesest võtma komsomoliarvele ELKNÜ TPI Komitee arvestussektor (II korpus, tuba 129) kuni 9. septembrini vastavalt alljärgnevale graafikule:

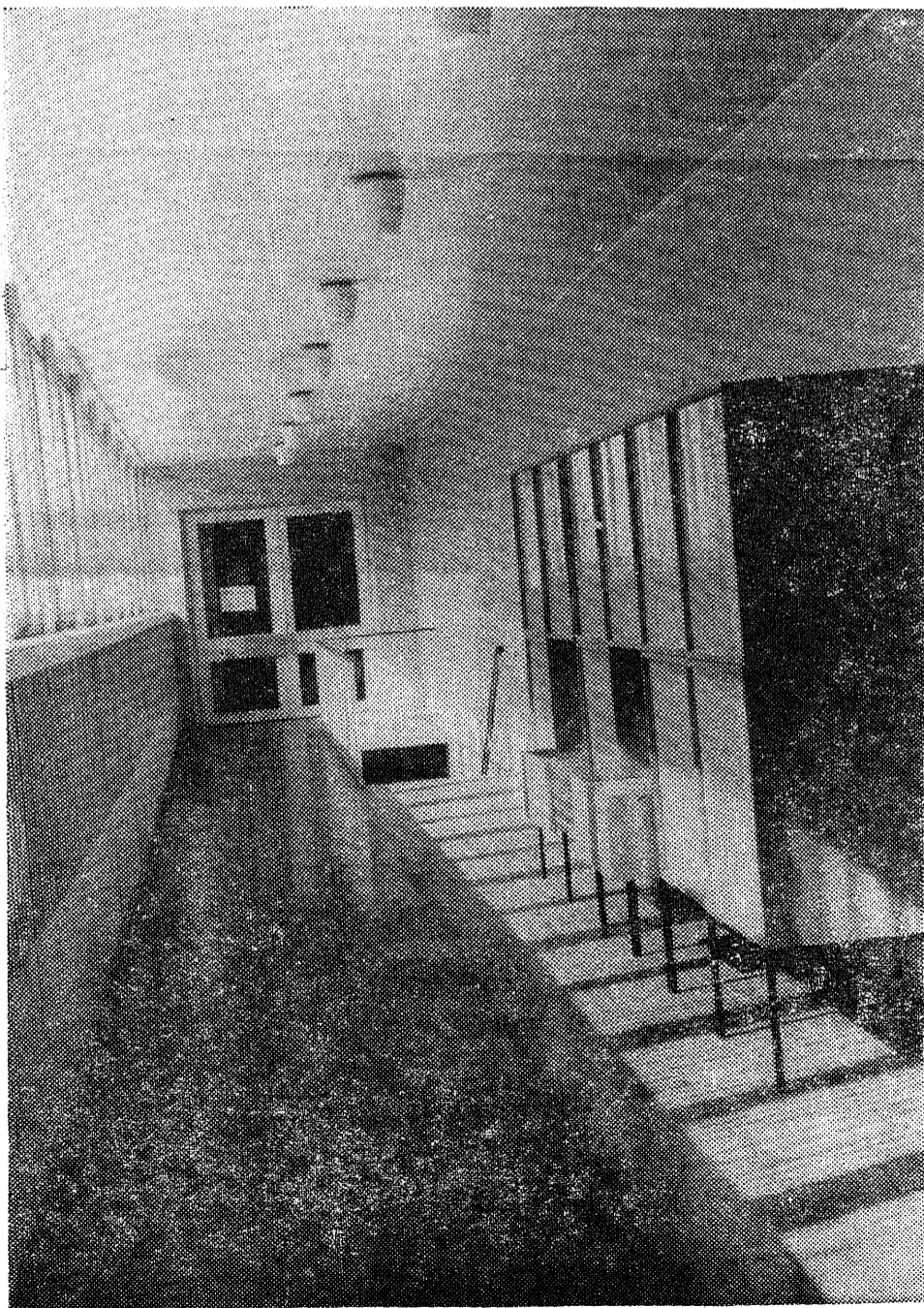
Kõik teaduskonnad — kuni 2. septembrini,
mehaanikateaduskond — 2.—4. septembrini.

energeetikateaduskond — 2.—5. septembrini,
elektrotehnikateaduskond — 4.—7. septembrini,
majandusteaduskond — 5.—8. septembrini,
ehitusteaduskond — 7.—9. septembrini,
keemiateaduskond — 7.—9. septembrini.
Kaasa tuleb võtta komsomoli-

ÜLKNÜ LIHKMED!

piiet ja arvestuskaart. Kes ei ole ennast elukohajärgses komsomoli rajoonikomitees arvelt maha võtnud (v. a. Tallinna elanikud), võetakse ajutisele arvele komsomolipileti esitamisel.

Arvestussektor on a v a t u d :
tööpäevadel 9.30—19.00
laupäeval 10.00—15.00.
ELKNÜ TPI KOMITEE

Koridor helkis tühjalt vastu ja uue raamatukogu ukse koridori lõpus oli silt, et lahtioleku aeg on kella kaheteistkümnest kaheni päeval. Nii oli see augustikuus.

PILTE OLI KOPLIS JA MUSTAMÄEL TEGEMAS SERGEI KOSSITSENKO

TEHNIKAKANDIDAAT PRIIT KULU

Tallinna Polütehnilise Instituudi pulbermetallurgia tootmisharu laboratooriumi juhataja Priit Kulu kaitses Ukraina NSV Teaduste Akadeemia Materjalide Uurimise Instituudi nõukogu ees väitekirja «Poorsete metallkeraamiliste materjalide väljatöötamine pneumotransport- ja aeratsioonseadmetele jaoks».

Väitekirjas käsitletud probleemid on eriti aktuaalsed ja omavad suure praktilise tähtsuse seoses poorsete metallkeraamiliste materjalide kasutusala intensiivse laienemisega. Autori poolt väljatöötatud materjalid on ette nähtud madalate eksploatatsiooniliste näitajate poorse keraamika, perforatsioon- ja teiste analoogsete materjalide asendamiseks pneumotransport- ja aeratsioonseadmetes ning võimaldavad kavandada kaasaegsed, eriti pidevad

tehnoloogilised protsessid tolmukujulise põlevkivi ja kivisöe ümbertöötlemiseks ja põletamiseks, puistematerjalide pneumotranspordiks, reovete puhastamiseks ja muuks otstarbeks.

Priit Kulule omistati tehnikakandidaadi teaduslik kraad. Väitekirja kaitsmisel olid ametlikeks oponentideks tehnikadoktorid professorid Gleb Vinogradov ja Dmitri Karpinoss ja tehnikakandidaat vanem teaduslik töötaja Sergei Solonin Kiievest.

Priit Kulu on 27-aastane, pärit Põltsamaalt ja lõpetas Tallinna Polütehnilise Instituudi aastal 1968 masinaehituse tehnoloogia, metallilöökepinkide ja instrumentide erialal. Seejärel töötas ta õppeasutuses vanemlaborandi ja assistendina. Siiani on Priit Kulu kirja pannud kaksteist teaduslikku tööd.

TPI JA AASTA 1971

Aastal 1971 edenes teaduslik uurimistöö Tallinna Polütehnilises Instituudis edukalt. Tähtsajaks lõpetati 146 tööd. NSV Liidu ja Eesti NSV valitsuse otsuse kohaselt viidi instituudi läbi 30 tööd.

Juurutati 138 uurimistöö tulemused. Professori kt. Mihkel Veiderma juhendamisel tehtud töö «Obulusfosforiidide termilise töötlemise meetodite uurimine mineraalväetiste ja -söötade saamise eesmärgil» rakendamise andis aastas 976 000 rubla majanduslikku efekti. Professorite Ilmar Öpiku ja Arvo Otsa käe all said teoks ulatuslikud laboratoorsed uurimised ja pooltööstuslikud ja tööstuslikud katseseadmed katlateraste kuumuskindluse alal eesti põlevkivi põletamisel — majanduslik efekt kokku 930 000 rubla.

Trükkis ilmus 791 õppejõudude ja teaduslike töötajate pub-

likatsioon. Nende hulgas oli 6 monograafiat, 78 õpikut ja õp-
pevahendit ning 514 teaduslikku artiklit. Viimastest ilmus keskajakirjanduses 103 ja välismaistes väljaannetes 19.

Teaduslikust uurimistööst võttis osa 3113 üliõpilast, seega üle poole rohkem kui eelnenud aastal. Üliõpilaste konstrueerimisbüroos lööb kaasa poolteistsada tulevast inseneri. Näd tulid aasta kestel toime 19 lepingulise ja tellimistööga. Tehtud tööst oli kasu kahepoolne — nende alusel kaitsiti 11 diplomit ja 99 kursuseprojekti ning sooritati 41 laboratoorset tööd ja 4 tootmispraktika arvestust.

Leiutiste ja Avastuste Komiteele esitati autoritunnistuse saamiseks 42 avaldust. Autoritunnistuse said 22.

* Keset suurepärase pargi sihvakaid mände, vanu kasteid ja kohevaid vahtraid kõrguvad Kiievi Polütehnilise Instituudi õppekorpused.

* Tuleval aastal saab KPI 75 aastaseks. 1898. aastal oli instituudis vaid kolm osakonda, kus õppis 360 üliõpilast. Nüüd on Instituudis 16 teaduskonda 30 tuhande üliõpilasega.

Instituudi asutamise 50. aastapäeva puhul autasustati KPI-d Lenini ordeniga.

* Toimus isetegevuskollektiivide ülevaatus, pühendatud NSVL 50. aastapäevale. Osa võtsid KPI-s õppivad välismaa üliõpilased. Parimaiks tunnistasid Bulgaaria üliõpilased Rumjana Georgijeva ja Ivan Dončev, kes esitasid bulgaaria ja vene keeles luuletuse «Ood Nõukogude Liidule». Hästi esinesid ka bulgaaria üliõpilaste tantsuansambel, alžeerlaste vokaalansambel ja üliõpilased Mongooliast.

* Ka KPI-s läheb VTK normide täitmine edukalt. Instituudi staadionil ja spordisaalides saab tegelda 30 spordialaga.

Oma jõududega on instituudi kollektiiv rajanud sportlik-

KPI peakorpus

tervistavad laagrid Dnepri kaldal, Musta mere ääres, Kaukaasia mägedes.

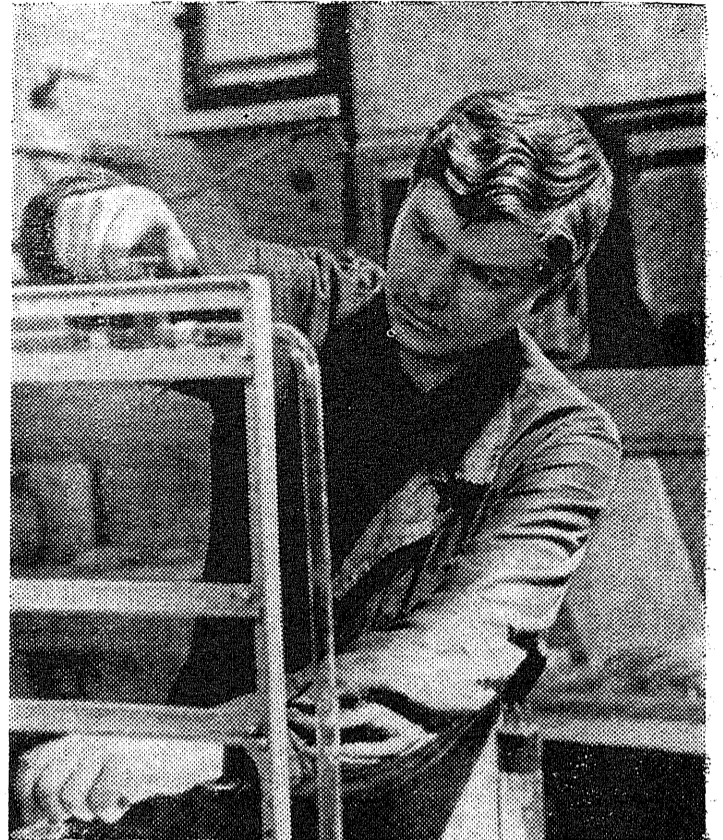
* Eriti tõmbab KPI tudengeid langevarjusport. Viimase

aasta jooksul on instituudis järgusportlasteks - langevarjuriteks saanud 75 julget ja pealehakkajat, kuigi plaan nägi ette vaid 55 langevarjuri ettevalmistamist.

Instituudi koondvõistkond langevarjusportis on korduvalt kaitsnud oma kooli au üleliidulistel võistlustel.

* KPI ajaleht «Za radjanskovo inženera» sai Ukraina KP Zovtnevo rajoonikomitee ja Zovtnevo TSN Täitevkomitee aukirja instituudi kollektiivi kommunistliku kasvatamise eest.

* Möödunud aastal lõpetas ja andis üle tootmise juurutamiseks KPI teadlaste kollektiiv 347 teaduslikku tööd. Aastane majanduslik efekt, mis on saadud teadlaste ettepanekute ära kasutamisest, on 9300 rubla. Teaduslike tööde tulemusi rakendatakse põhiliselt Kiievi ettevõtetes, eriti Kiievi Zovtnevo rajooni ettevõtetes. Nimetatagu neist tehast «Bolševik», raudbetoonkonstruktsioonide tehast, paberivabrikut jt.

KPI gaasianalüüsi laboratooriumi insener Anatoli Kuzmenko

Eksamid on läbi!

VANAD TRADITSIOONID PÕIMUVAD TÄNAPÄEVAGA

Enne Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni Kirgiisias kino peaaegu ei tuntud. Sellel tsaari-Venemaa äärealal töötas vaid üks kinoseade, mis kuulus Prantsuse firmale «Vennad Pathe». Esimeste viisaastakute ajal algas kino levik vabariigis. Linnadesse ehitati kinosid, rändkinod jõudsid ka üksikute stepiaulideni. Kino sai rahva kultuurielu enesestmõistetavaks osaks.

Kirgiisi rahvusliku filmikunsti sünd langeb raskele sõjaajale, mil 1942. aastal loodi vabariigi valitsuse otsusega Frunzes kroonikafilmi stuudio, kus algas perioodilise filmiajakirja «Nõukogude Kirgiisia» väljaandmine. Alates 1943. aastast asuti filmiolukirjelduste, populaarteaduslike ja õppefilmide loomisele. 1957. aastal valmis ÜRKI lõpetanud esimesel kirgiisi režissööril laiahaardeline dokumentaalne olukirjeldus «Nad sündisid Tjan-Sanis», mis jõudis ka üleliidulisele ekraanile ja mida on demonstreeritud ka kuuekümnnes välisriigis.

50.-ndate aastate keskel loodi «Mosfilmi» poolt kirgiisi näitleja osavõtul filmid «Saltanaat» ja «Legend jääsüdamest». Eriti haarav oli film «Saltanaat» (rež. V. Pronin). Dramaatilise pingega kujutasid autorid noore kirgiisi naise kauneid moraalseid omadusi. Filmis peegelduvad tõepäraselt iseloomud ja konfliktid, mis on omased kaasaegsele Kirgiisiale. Filmis «Legend jääsüdamest» on selle loojad leidlikult ja teravmeelselt sidunud kaasaegse Kirgiisia folkloorisüžee- ja tegelasrudega.

Viimastel aastatel on esile kerkinud kollektiiv võimekaid, peamiselt noori loomingulisi töötajaid, kelle hulka kuuluvad G. Bazarov, M. Ubukeyev, B. Samšijev, T. Okejev. Nende ekraaniteosed on suurel määral kujundanud kirgiisi filmikunsti kaasaegse näo.

Kirgiisia filmikunst on korduvalt pöördunud rahvusliku kirjanduse poole: M. Auezovi ja T. Aitmatovi teoste põhjal on loodud filmid: «Lask Karaši mägedes», «Kuumus», «Esimene õpetaja», «Emapöld».

«Löks» — selline on režissöör G. Bazarovi filmi pealkiri, mis jutustab bašmatšide bande likvideerimisest piirivalvurite poolt Lõuna-Kirgiisia ühes rajoonis. B. Samšijev pöördub filmis «Lask Karaši mägedes» revolutsioonieelses Kirgiisiasse. Filmis on taastatud laialdane panoraam möödunud sajandi lõpust Kirgiisias selle omapärase elu-oluga. Mais 1970 sai see film Minskis toimunud üleliidulisel filmifestivalil parimale kunstilisele filmile määratud preemia.

«Emapöld» on film kannatusi täis lapsepõlvest, esimesest armastusest, emaks saamise rõõmust ja kõigest, mida tõi auuli revolutsioon ja sõda... Tolgono ei lasi läbi palju kannatusi: mehe ja poegade hukkumine rindel, raskused sõjajärgsetel aastatel. Kuid kõigile vaatamata pidas vastu, ei kaotanud usku inimestesse ja ellu. Film kinnitab lihtsaid tõesid: inimene on loodud õnne jaoks, pole midagi kallimat sünnimaast.

Kirgiisia tänapäevale pühendatud filmidest paistab silma sisu sügavusel ja vormi täiu-

selt T. Okejevi poolt loodud film «Meie lapsepõlve taevast». Autorid tunnevad hästi ja armastavad oma filmi kangelasi — hobusekarjuseid, töökaid puhta südamega inimesi. Karjused lüpsavad määra, võtavad koost lahti kibitkat — neid oskusi on pärandatud põlvest põlve. Kuid film pole minevikust, vaid sellest, et ka kaugetes mägedes tungib tänapäev. Ehitajad rajavad teid, raiuvad kaljudesse tunneleid, Vana karjuse Bakai lapsed elavad juba ammu linnas ja ainult lapselapsed veedavad koolivaheaegu maal. Kellele annab Bakai edasi oma sajanditevanused oskused? Ja on neid üldse homme vaja? Autorid mõtisklevad koos vanakesega, kuid see on helge nukrus. Vanast lahkumine toimub uue sünni ja võidukäigu nimel. Kolmandal üleliidulisel filmifestivalil oli ka see film üks auhinnavõitjatest.

Päikesemaana kerkib Kirgiisia nende kinokülalastajate ette, kes on näinud viimastel aastatel loodud dokumentaal- ja populaarteaduslikke filme. Igaüks neist on omamoodi laulmaast, mis areneb, kus põimuvad aastasadu vanad traditsioonid, rahvuslik kultuur ja tänapäev, tema rütm. Mitmepalgeliselt jutustavad vaatajale vabariigi tänasest päevast filmid «Narõni tähed», «Mäetipp», «Aed», «Tšaban», «Liivalossid».

Praegu on stuudios «Kirgisfilm» eraldi dokumentalistide grupp, kellelt igal aastal jõuab linale seitse filmi. Viljakalt töötavad T. Okejev, A. Vidugiris, L. Turusbekov.

H. ELJAS

Esineb tantsuansambel «Polütehnik»

ARMASTAN TEDA

Ma armastan Teda. Armastan ammu ja ennastunustavalt. Iga kohtumine Temaga pakub mulle meeliülendavat rõõmu. Kokku saame me kord kuus. Mul ei oleks ka sagedasemate kohtumiste vastu midagi, aga Temal pole võimalik. Ta tuleb kohale, nagu alati, ühel kindlal päeval, kuid möödub aeg ja Ta jätab mu jälle maha, et kuu aja pärast uuesti ilmuda.

Kurjad keeled, kes mu armastuse üle kadestad on, hoiatasid mind, et ükskord võin ma Ta jäädavalt kaotada. Ma ei uskunud. Siiani on Ta mulle olnud nii truu, ma olen Temaga nii harjunud nagu sellega, et päike igal hommikul tõuseb.

Aga siis... Ma kaotasingi Tema! Ta lahkus. Lahkus, ja ma ei näinud Teda tervelt pool aastat! Oo, see pool aastat Alles nüüd sain ma lõplikult aru, kui kallis Ta mulle oli olnud. Ma elasin lahusolekut nii rängalt üle, et ei käinud enam ei kinos, ei teatris, ei kohvikus, ei kuskil. Siis meenus mulle, et parim ravim armuvalu vastu olevat töö. Istusin raamatute taha. Et unustada Teda, ma muudkui õppisin, õppisin, õppisin...

Lühikese aja ajasin ma endale pähe kõik konspektid, tuupisin selgeks kõik valemid ja sooritasin hiilgavalt sessi.

Ja Tema tuli tagasi minu juurde! Oo, milline kohtumine see oli! Vana armastus lõi uue jõuga lõkkel.

Nüüd on Ta jälle minuga. Me kohtume iga kuu, käime kinos, teatris, kohvikus. Ja ausalt öeldes pole mul praegu jälle õppimiseks mahti.

Kurjad keeled kõnelevad, et ma võin Ta jälle kaotada, kuid ma ei usu seda. Praegu on ta ju minuga. Minu armas, hea STIPENDIUM!

G. BOTŠAROV
(Kaug-ida PI ajalehest «Polütehnik»)

NB!

1. septembrii kell 19.00 toimub J. Tõmbi nim. Kultuuripalees (Salme 12)

SEMESTRI AVABALL.
Pääsmete eelmüük a/ü. komitees AIV-105.

ÕPIME TANTSIMA!

Algavad peotantsukursused. Soovijail registreerida kuni 15. septembrini a/ü. komitees AIV-105.

Vastut. toimet. O. Põder

Organ парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Tallinnского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42.

MB-08202

Tellimise nr. 1941